

తృతీయ కాణ్డే - ద్వితీయ ప్రశ్నః

హరిఃఓమ్ ॥ యః । వై । పవమానానామ్ । అన్వారోహానిత్యను-ఆరోహాన్ । విద్వాన్ ।
 యజతే । అన్వితీ । పవమానాన్ । ఏతి । రోహతి । న । పవమానేభ్యః । అవేతి । చిద్యతే ।
 శ్యేనః । అసి । గాయత్రఛన్దాఇతిగాయత్ర-ఛన్దాః । అన్వితీ । త్వా । ఏతి । రథే । స్వస్తి ।
 మా । సమితి । పారయ । సుపర్షణిసు-పర్షః । అసి । త్రిష్యుషున్దాఇతిత్రిష్యుష్-ఛన్దాః ।
 అన్వితీ । త్వా । ఏతి । రథే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । సఘా । అసి । జగతీఛన్దా
 ఇతిజగతీ-ఛన్దాః । అన్వితీ । త్వా । ఏతి । రథే । స్వస్తి । మా । సమితి । పారయ । ఇతి ।
 ఆహా । ఏతే ॥ ౧ ॥ వై । పవమానానామ్ । అన్వారోహానిత్యను-ఆరోహః । తాన్ । యః ।
 ఏవమ్ । విద్వాన్ । యజతే । అన్వితీ । పవమానాన్ । ఏతి । రోహతి । న । పవమానేభ్యః ।
 అవేతి । చిద్యతే । యః । వై । పవమానస్య । సన్తమితి సమ్-తతిమ్ । వేద । సర్వమ్ ।
 ఆయుః । ఏతి । న । పురా । ఆయుషః । ప్రేతి । మీయతే । పశుమానితి పశు-మాన్ ।
 భవతి । విన్దతే । ప్రజామితిప్ర-జామ్ । పవమానస్య । గ్రహః । గృహ్యన్తే । అథ । వై । అస్య
 ఏతే । అగృహీతాః । ద్రోణకలశఇతిద్రోణ-కలశః । ఆధవనీయిత్యా-ధవనీయః । పూతభృదితి
 పూత-భృత్ । తాన్ । యత్ । అగృహీత్వా । ఉపాకుర్యాదిత్యుప-ఆకుర్యాత్ । పవమానమ్ ।
 ఏతి ॥ ౨ ॥ చిన్ద్యాత్ । తమ్ । విచిద్యమానమితి వి-చిద్యమానమ్ । అధ్వర్యోః । ప్రాణ
 ఇతి ప్ర-అనః । అను । ఏతి । చిద్యేత । ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః । అసి ।
 ప్రజాపతయితి ప్రజా-పతయే । త్వా । ఇతి । ద్రోణకలశమితిద్రోణ-కలశమ్ । అభీతి ।
 మృశేత్ । అన్దాయ । త్వా । ఇతి । ఆధవనీయమిత్యా-ధవనీయమ్ । విశ్వేభ్యః । త్వా ।

దేవేభ్యః । ఇతి । పూతభృతమితి పూత-భృతమ్ । పవమానమ్ । ఏవ । తత్ । సమితి ।
 తనోతి । సర్వమ్ । ఆయుః । ఏతి । న । పురా । ఆయుషః । ప్రేతి । మీయతే । పశుమానితి పశు-
 మాన్ । భవతి । విస్తతే । ప్రజామితిప్ర-జామ్ ॥ ౩ ॥ ఏతేవిద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

త్రీడి । వావ । సవనాని । అథ । తృతీయమ్ । సవనమ్ । అవేతి । యుమ్నున్తి ।
 అనగ్ంశు । కుర్వన్తః । ఉపాగ్ంశుమిత్యప-అగ్ంశుమ్ । హుత్వా । ఉపాగ్ంశుపాత్ర
 ఇత్యుపాగ్ంశు-పాత్రే । అగ్ంశుమ్ । అవాస్యేత్యవ-అస్య । తమ్ । తృతీయసవన ఇతి
 తృతీయ-సవనే । అపిసృజ్యేత్యపి-సృజ్య । అభీతి । సుసుయాత్ । యత్ । అప్యాయయ
 తీత్యా-ప్యాయయతి । తేన । అగ్ంశుమదిత్యగ్ంశు-మత్ । యత్ । అభిషుడోతీత్యభి-
 సునోతి । తేన । ఋజ్షిషి । సర్వాడి । ఏవ । తత్ । సవనాని । అగ్ంశుమనీత్యగ్ంశు-మన్తి ।
 కుక్రవన్తితి కుక్ర-వన్తి । సమావద్వీర్యాడితిసమావత్-వీర్యాడి । కరోతి । ద్వౌ । సముద్రౌ ।
 వితతావితివి-తతౌ । అజూర్యౌ । పర్యావరేతేఇతి పరి-ఆవరేతే । జరరా । ఇవ । పాదాః ॥
 తయోః । పశ్యన్తః । అతీతి । యన్తి । అన్యమ్ । అపశ్యన్తః ॥ ౪ ॥ సేతునా । అతీతి । యన్తి ।
 అన్యమ్ ॥ ద్వే ఇతి । ద్రధసీ ఇతి । సతతీ ఇతిస-తతీ । వస్తే । ఏకః । కేశీ । విశ్వా ।
 భువనాని । విద్వాన్ ॥ తిరోధాయేతితిరః-ధాయ । ఏతి । అసీతమ్ । వసానః । కుక్రమ్ ।
 ఏతి । ద్రతే । అనుహాయేత్యను-హాయ । జార్యే ॥ దేవాః । వై । యత్ । యజ్ఞే । అకుర్వత ।
 తత్ । అసురాః । అకుర్వత । తే । దేవాః । ఏతమ్ । మహాయజ్ఞమితి మహా-యజ్ఞమ్ ।
 అపశ్యన్తి । తమ్ । అతస్వత । అగ్నిహోత్రమిత్యగ్ని-హోత్రమ్ । వ్రతమ్ । అకుర్వత । తస్మాత్ ।
 ద్విపతబధిద్వి-వ్రతః । స్యాత్ । ద్విః । హి । అగ్నిహోత్రమిత్యగ్ని-హోత్రమ్ । జాప్వతి ।
 బిర్భమాసమితి బిర్భ-మాసమ్ । యజ్ఞమ్ । అగ్నిహోమీయమిత్యగ్ని-హోమీయమ్ ॥ ౫ ॥

పశుమ్ | అకుర్వత | దార్భ్యమ్ | యజ్ఞమ్ | అగ్నేయమ్ | పశుమ్ | అకుర్వత | వైశ్వదేవమితి
 వైశ్వ-దేవమ్ | ప్రాతస్సవనమితి ప్రాతః-సవనమ్ | అకుర్వత | వరుణప్రఘాసానితి
 వరుణ-ప్రఘాసాన్ | మాధ్యన్ధినమ్ | సవనమ్ | సాకమేధానితి సాక-మేధాన్ |
 పితృయజ్ఞమితిపితృ-యజ్ఞమ్ | త్ర్యమ్బకానితి త్రి-అమ్బకాన్ | తృతీయసవనమితి
 తృతీయ-సవనమ్ | అకుర్వత | తమ్ | ఏషామ్ | అసురాః | యజ్ఞమ్ | అన్వవాజిగాగ్ం
 సన్నిత్యసు-అవాజిగాగ్ంసన్న | తమ్ | న | అన్వవాయన్నిత్యసు-అవాయన్ | తే | అబ్రువన్న్
 అధ్వర్షవ్యాః | వై | ఇమే | దేవాః | అభువన్న్ | ఇతి | తత్ | అధ్వరస్య | అధ్వరత్వమిత్య
 ధ్వర-త్వమ్ | తతః | దేవాః | అభవన్న్ | పరేతి | అసురాః | యః | ఏవమ్ | విద్వాన్ |
 సోమేన | యజతే | భవతి | అత్యనా | పరేతి | అస్య | భ్రాతృవ్యః | భవతి || ౬ ||

|| అపశ్యనోగ్నిషోమీయమాత్మనా పరా శ్రీడివ || ౨ ||

పరిభూరితి పరి-భూః | అగ్నిమ్ | పరిభూరితి పరి-భూః | ఇన్ద్రమ్ | పరిభూరితి
 పరి-భూః | విశ్వాన్ | దేవాన్ | పరిభూరితిపరి-భూః | మామ్ | సహ | బ్రహ్మవర్చసేనేతి బ్రహ్మ-
 వర్చసేన | సః | నః | పవస్వ | శమ్ | గవే | శమ్ | జనాయ | శమ్ | అర్వతే | శమ్ | రాజన్న్
 ఓషధీభ్య ఇత్యోషధి-భ్యః | అచ్ఛిన్నస్య | తే | రయిపత ఇతి రయి-పతే | సువీర్యస్యేతి సు-
 వీర్యస్య | రాయః | పోషస్య | దదితారః | స్యామ్ || తస్య | మే | రాస్వ | తస్య | తే | భక్తీయ |
 తస్య | తే | ఇదమ్ | ఉదితి | మృజే || ప్రాణాయేతిప్ర-అనాయ | మే | వర్షదాఇతివర్ష-దా
 వర్షసే | పవస్వ | అపానాయేత్యప-అనాయ | వ్యానాయేతి వి-అనాయ | వాచే || ౩ ||
 దక్షకతుభ్యామితిదక్షకతు-భ్యామ్ | చక్షుర్భ్యామితి చక్షుః-భ్యామ్ | మే | వర్షదావితివర్ష-
 దా | వర్షసే | పవేథామ్ | శోత్రాయ | ఆత్మనే | అగ్నేభ్యః | ఆయుషే | వీర్యాయ | విధేః |

ఇష్టస్య । విశ్వేషామ్ । దేవానామ్ । జరమ్ । అసి । వర్షదాఇతివర్షః-దా । మే । వర్షనే ।
 పవస్య । కః । అసి । కః । నామ । కస్తే । త్వా । కాయ । త్వా । యమ్ । త్వా । సోమేన ।
 అతీత్యపమ్ । యమ్ । త్వా । సోమేన । అమీమదమ్ । సుప్రజా ఇతి సు-ప్రజాః । ప్రజయేతి
 ప్ర-జయా । భూయాసమ్ । సువీర ఇతి సు-వీరః । వీరైః । సువర్షా ఇతి సు-వర్షాః ।
 వర్షసా । సుపోష ఇతి సు-పోషః । పోషైః । విశ్వేభ్యః । మే । రూపేభ్యః । వర్షదా ఇతి
 వర్షః-దాః ॥ ౮ ॥ వర్షనే । పవస్య । తస్య । మే । రాస్య । తస్య । తే । భర్తీయ । తస్య ।
 తే । ఇదమ్ । ఉదితి । మృతే ॥ ఋభూషన్ । అవేతి । క్షక్షేత । ఏషః । వై । పాత్రీయః । ప్రజాపతి
 రితి ప్రజా-పతిః । యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ । తర్పయతి । సః ।
 ఏనమ్ । తృప్తః । భూత్యా । అభీతి । పవతే । బ్రహ్మవర్షసకామ ఇతి బ్రహ్మవర్షస-కామః ।
 అవేతి । క్షక్షేత । ఏషః । వై । పాత్రీయః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి
 ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ । తర్పయతి । సః । ఏనమ్ । తృప్తః । బ్రహ్మవర్షసేనేతి
 బ్రహ్మ-వర్షసేన । అభీతి । పవతే । ఆమయావీ ॥ ౯ ॥ అవేతి । క్షక్షేత । ఏషః । వై ।
 పాత్రీయః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా -పతిః । యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ ।
 తర్పయతి । సః । ఏనమ్ । తృప్తః । ఆయుషా । అభీతి । పవతే । అభిచరన్నిత్యభి-చరన్ ।
 అవేతి । క్షక్షేత । ఏషః । వై । పాత్రీయః । ప్రజాపతిరితి ప్రజా-పతిః । యజ్ఞః । ప్రజాపతిరితి
 ప్రజా-పతిః । తమ్ । ఏవ । తర్పయతి । సః । ఏనమ్ । తృప్తః । ప్రాణాపానాభ్యామితి
 ప్రాణ-అపానాభ్యామ్ । వాచః । దక్షక్రతుభ్యామితి దక్షక్రతు-భ్యామ్ । చక్షుర్భ్యామితి చక్షుః-
 భ్యామ్ । శ్రోత్రాభ్యామ్ । ఆత్మనః । అశ్లేభ్యః । ఆయుషః । అన్తః । ఏతి । తాజక్ । ప్రేతి ।
 ధన్వతి ॥ ౧౦ ॥ వాచే రూపేభ్యో వర్షదా ఆమయావీ పశుచత్వారిగంశచ్చ ॥ ౩ ॥

స్వః । స్వస్తిః । విఘనఙ్గతివి-ఘనః । స్వస్తిః । పర్శుః । వేదిః । పర్శుః । నః । స్వస్తిః ॥
 యజ్ఞయాః । యజ్ఞకృతఙ్గతియజ్ఞ-కృతః । స్థ । త । మా । అస్మిన్ । యజ్ఞే । ఉపేతి ।
 వ్యాయుర్వమ్ । ఉపేతి । మా । ద్యావాపృథివీఙ్గతిద్యావా-పృథివీ । వ్యాయేతామ్ । ఉపేతి ।
 అస్తావఙ్గత్యా-స్తావః । కలశః । సోమః । అగ్నిః । ఉపేతి । దేవాః । ఉపేతి । యజ్ఞః । ఉపేతి ।
 మా । హోత్రాః । ఉపహవఙ్గత్యుప-హవే । వ్యాయున్తామ్ । నమః । అగ్నయే । మఖఘ్నఙ్గతి మఖ-
 ఘ్న । మఖస్య । మా । యతః । అర్యాత్ । ఇతి । అహవనీయమిత్యా-హవనీయమ్ । ఉపేతి ।
 తిష్ఠతే । యజ్ఞః । వై । మఖః ॥ ౧౧ ॥ యజ్ఞమ్ । వావ । సః । తత్ । అహస్మి । తస్మై ।
 ఏవ । నమస్మత్యేతి నమః-కృత్య । సదః । ప్రేతి । సర్పతి । ఆత్మనః । అనార్యై । నమః ।
 రుద్రాయ । మఖఘ్నఙ్గతిమఖ-ఘ్న । నమస్మత్యేతి నమః-కృత్యా । మా । పాహి । ఇతి ।
 ఆగ్నిధ్రమిత్యాగ్ని-ఇధ్రమ్ । తస్మై । ఏవ । నమస్మత్యేతి నమః-కృత్య । సదః । ప్రేతి ।
 సర్పతి । ఆత్మనః । అనార్యై । నమః । ఇన్ద్రాయ । మఖఘ్నఙ్గతిమఖ-ఘ్న । ఇన్ద్రాయమ్ । మే ।
 వీర్యమ్ । మా । నిరితి । వధీః । ఇతి । హైహతీయమ్ । ఆశిషమిత్యా-శిషమ్ । ఏవ । ఏతామ్ ।
 ఏతి । శాస్తే । ఇన్ద్రాయస్య । వీర్యస్య । అనిర్వాతాయేత్యనీః-ఘాతాయ । యః । వై ॥ ౧౨ ॥
 దేవతాః । సదసి । ఆర్తిమ్ । అర్చయన్తీత్యా-అర్చయన్తి । యః । తాః । విద్వాన్ । ప్రసర్పతీతిప్ర-
 సర్పతి । న । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్చతి । నమః । అగ్నయే । మఖఘ్నఙ్గతి మఖ-ఘ్న
 ఇతి । అహ । ఏతాః । వై । దేవతాః । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఏతి । అర్చయన్తి । తాః । యః ।
 ఏవమ్ । విద్వాన్ । ప్రసర్పతీతిప్ర-సర్పతి । న । సదసి । ఆర్తిమ్ । ఏతి । ఋచ్చతి । దృదేఙ్గతి
 స్థుః । శిథిరేఙ్గతి । సమీచీ ఇతి । మా । అగంహసః । ప్రాతమ్ । సూర్యః । మా । దేవః । ద్వియాత్
 అగంహసః । ప్రాతు । వాయుః । అన్తరీక్షాత్ ॥ ౧౩ ॥ అగ్నిః । పృథివ్యాః । యమా । పితృభ్యఙ్గతి

పితృ-భ్యః | సరస్వతీ | మనుష్యేభ్యః | దేవీభిః | ద్వారౌ | మా | మా | సమితి | తాప్తమ్ | నమః
 సదనే | నమః | సదసః | పతయే | నమః | సఖినామ్ | పురోగాణామితి పురః-గానామ్ |
 చక్షుషే | నమః | దివే | నమః | పృథివ్యై | అహే | దైధిష్య | ఉదితి | అతః | తిష్ఠ | అన్యస్య |
 సదనే | సీద | యః | అస్మత్ | పాకతరతిపాక-తరః | ఉదితి | నివతతిని-వతః | ఉదితి |
 ఉద్యతతయ్యత్-వతః | చ | గేషమ్ | ప్రాతమ్ | మా | ద్వావాపుథివీభిర్యావా -పుథివీ |
 అద్య | అహ్నాః | సదః | వై | ప్రసర్పస్తమితిప్ర-సర్పస్తమ్ || ౧౪ || పితరః | అసు | ప్రేతి |
 సర్పన్తి | తే | వినమ్ | ఈశ్వరాః | హిగంసీతోః | సదః | ప్రసృష్యేతి ప్ర-సృష్య | దక్షిణార్థమితి
 దక్షిణ-అర్థమ్ | పరేతి | ఈక్షేత | ఏతి | అగస్త | పితరః | పితృమానితిపితృ-మాన్ | అహమ్
 యుష్మాభిః | భూయాసమ్ | సుప్రజస్ ఇతి సు-ప్రజసః | మయా | యూయమ్ |
 భూయాస్త | ఇతి | తేభ్యః | ఏవ | నమస్కృత్యేతి నమః-కృత్య | సదః | ప్రేతి | సర్పతి |
 అత్యనః | అసార్వ్యే || ౧౫ || మఖోవాఅన్తరిక్షాత్ప్రసర్పస్తప్రయస్త్రిగంశచ్చ || ౪ ||

భక్త | ఏతి | ఇహి | మా | ఏతి | విశ | దీర్ఘాయుత్వాయేతి దీర్ఘాయు-త్వాయ |
 శన్తనుత్వాయేతిశన్తను-త్వాయ | రాయః | పోషాయ | వర్చసే | సుప్రజాస్త్వాయేతిసుప్రజాః-
 త్వాయ | ఏతి | ఇహి | వసో ఇతి | పురోవసోఇతిపురః-వసో | ప్రియః | మే | వృదః |
 అసి | అశ్వినోః | త్వా | బాహుభ్యామితిబాహు-భ్యామ్ | సఖ్యుసమ్ | నృచక్షసమితి నృ-
 చక్షసమ్ | త్వా | దేవ | సోమ | సుచక్షా ఇతి సు-చక్షాః | అవేతి | ఘ్యేషమ్ | మన్తా |
 అభిభూతిరిత్యభి-భూతిః | కేతుః | యజ్ఞానామ్ | వాక్ | జుషాణా | సోమస్య | తృప్యతు |
 మన్తా | స్వర్వాచీతి సు-అర్వాచీ | అదితిః | అనాహతశీర్షీత్యనాహత-శీర్షీ | వాక్ |
 జుషాణా | సోమస్య | తృప్యతు | ఏతి | ఇహి | విశ్వచరషణఇతివిశ్వ-చరషణే || ౧౬ ||

శమ్మూరితిశమ్-భూః । మయోభూరితి మయః-భూః । స్వస్తి । మా । హరివర్ణేతి హరి-
 వర్ణ । ప్రేతి । చర । క్రత్వే । దక్షాయ । రాయః । పోషాయ । సువీరతాయాఇతిసు-వీరతాయై
 మా । మా । రాజన్ । వీతి । బీభిషః । మా । మే । హర్షి । త్విషా । వధీః ॥ వృషణే । శుష్కాయ
 ఆయుషే । వర్చనే ॥ వసుమధ్గణస్యేతివసుమత్-గణస్య । సోమ । దేవ । తే । మతివిదఇతి
 మతి-విదః । ప్రాతస్సవనస్యేతిప్రాతః-సవనస్య । గాయత్రఛన్దసఇతిగాయత్ర-ఛన్దసః ।
 ఇన్ద్రపీతస్యేతిన్ద్ర-పీతస్య । నరాశగంసపీతస్యేతినరాశగంస-పీతస్య । పితృపీతస్యేతి పితృ-
 పీతస్య । మధుమతఇతిమధు-మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూతఇత్యుప-
 హూతః । భక్షయామి । రుద్రవద్గణస్యేతిరుద్రవత్-గణస్య । సోమ । దేవ । తే । మతివిద
 ఇతిమతి-విదః । మాధ్యన్దిసస్య । సవనస్య । త్రిష్టప్చన్దస ఇతి త్రిష్టప్-ఛన్దసః । ఇన్ద్రపీతస్యేతిన్ద్ర-
 పీతస్య । నరాశగంసపీతస్యేతి నరాశగంస-పీతస్య ॥ ౧౭ ॥ పితృపీతస్యేతిపితృ-పీతస్య ।
 మధుమతఇతిమధు-మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః
 భక్షయామి । ఆదిత్యవద్గణస్యేత్యాదిత్యవత్-గణస్య । సోమ । దేవ । తే । మతివిదఇతి మతి-
 విదః । తృతీయస్య । సవనస్య । జగతీఛన్దస ఇతి జగతీ-ఛన్దసః । ఇన్ద్రపీతస్యేతిన్ద్ర-పీతస్య ।
 నరాశగంసపీతస్యేతినరాశగంస-పీతస్య । పితృపీతస్యేతిపితృ-పీతస్య । మధుమతఇతి మధు-
 మతః । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి ॥ ఏతి ।
 ప్షాయస్య । సమితిఏతు । తే । విశ్వతః । సోమ । వృష్టియమ్ ॥ భవ । వాజస్య । సజ్జథఇతి
 సమ్-గథే ॥ హిస్య । మే । గాత్రా । హరివఇతిహరి-వః । గణాన్ । మే । మా । వీతి । తీతృషః ॥
 శివః మే । సప్తర్షినితీసప్త-ఋషిన్ । ఉపేతి । త్రిష్టస్య । మా । మే । అవాజ్ । నాభీమ్ । అతితి
 ॥ ౧౮ ॥ గాః ॥ అపామ । సోమమ్ । అమృతాః । అభూమ । అదర్శ్య । త్యోతి । అవీరామ ।

దేవాన్ || కిమ్ | అస్మాన్ | కృణవత్ | అరాతిః | కిమ్ | ఉ | ధూర్తిః | అమృత | మర్త్యస్య ||
 యత్ | మే | ఆత్మనః | మిన్దా | అభూత్ | అగ్నిః | తత్ | పునః | ఏతి | అహః | జాతవేదాఇతి
 జాత-వేదాః | విచర్షణిరితి | వి-చర్షణిః || పునః | అగ్నిః | చక్షుః | అదాత్ | పునః | ఇన్ద్రః
 బృహస్పతిః || పునః | మే | అశ్వినా | యువమ్ | చక్షుః | ఏతి | ధత్వమ్ | అక్ష్యే || ఇన్ద్రయజుషతిష్ఠ-
 యజుషః | తే | దేవ | సోమ | స్తుతసోమస్యేతి స్తుత-సోమస్య || ౧౯ || శస్తోకస్యేతి శస్త-
 ఉక్తస్య | హరివతఇతి హరి-వతః | ఇన్ద్రపీతస్యేతి స్త్ర-పీతస్య | మధుమతఇతి మధు-మతః
 ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య | ఉపహూతఇత్యుప-హూతః | భక్షయామి || అపూర్త్యా ఇన్ద్రా-
 పూర్త్యాః | స్థ | ఏతి | మా | పూరయత | ప్రజయేతి ప్ర-జయా | చ | ధనేన | చ || ఏతత్ |
 తే | తత | యే | చ | త్వామ్ | అన్వితీ | ఏతత్ | తే | పితామహ | ప్రపితామహేతి
 ప్ర-పితామహ | యే | చ | త్వామ్ | అన్వితీ | అత్ర | పితరః | యథాభాగమితి యథా-
 భాగమ్ | మన్తధ్వమ్ | నమః | వః | పితరః | రసాయ | నమః | వః | పితరః | శుష్మాయ |
 నమః | వః | పితరః | జీవాయ | నమః | వః | పితరః || ౨౦ || స్వధాయాఇతి స్వ-ధాయే |
 నమః | వః | పితరః | మన్యవే | నమః | వః | పితరః | ఘోరాయ | పితరః | నమః | వః | యే |
 ఏతస్మిన్నే | లోకే | స్థ | యుష్మాన్ | తే | అన్వితీ | యే | అస్మిన్నే | లోకే | మామ్ | తే | అన్వితీ |
 యే | ఏతస్మిన్నే | లోకే | స్థ | యూయమ్ | తేషామ్ | వసిష్ఠాః | భూయాస్త | యే | అస్మిన్నే |
 లోకే | అహమ్ | తేషామ్ | వసిష్ఠః | భూయాస్తమ్ | ప్రజాపతఇతి ప్రజా-పతే | న | త్వత్ |
 ఏతాని | అన్యః | విశ్వా | జాతాని | పరీతి | తాబ్జభూవ || ౨౧ || యత్కామాఇతి యత్-కామాః
 తే | జహంమః | తత్ | నః | అస్తు | వయమ్ | స్యామ | పతయః | రయీణామ్ ||
 దేవకృతస్యేతి దేవ-కృతస్య | ఏనసః | అవయజనమిత్యవ-యజనమ్ | అసి | మనుష్య

కృతస్యేతి మనుష్య-కృతస్య । ఏనసః । అవయజనమిత్యవ-యజనమ్ । అసి । పితృకృతస్యేతి
 పితృ-కృతస్య । ఏనసః । అవయజనమిత్యవ-యజనమ్ । అసి । అఘ్నిత్యవ-సు । ధౌతస్య ।
 సోమ । దేవ । తే । నృభిరితి నృ - భిః । సుతస్య । ఇష్టయజుషణీష్ట-యజుషః । స్తుత
 స్తోమస్యేతిస్తుత-స్తోమస్య । శస్తోష్టస్యేతిశస్త-ఉష్టస్య । యః । భక్షః । అశ్వసనిరిత్యశ్వ-సనీః ।
 యః । గోసనిరితిగో-సనీః । తస్య । తే । పితృభిరితి పితృ-భిః । భక్షబృతస్యేతిభక్షమ్-
 కృతస్య । ఉపహూతస్యేత్యుప-హూతస్య । ఉపహూతఇత్యుప-హూతః । భక్షయామి ॥ ౨౨ ॥
 విశ్వచరషణేత్రిష్టుపున్వస ఇన్ద్రపీతస్యసరాశగం సవీతస్యాతిస్తుత స్తోమస్య జీవాయ సమోవః
 వీతరోబభూవచతుశ్రత్యారిగంశచ ॥ ౫ ॥

మహీనామ్ । పయః । అసి । విశ్వేషామ్ । దేవానామ్ । తనూః । ఋధ్యాసమ్ । అద్య ।
 పృషతీనామ్ । గ్రహామ్ । పృషతీనామ్ । గ్రహాః । అసి । విష్ణోః । హృదయమ్ । అసి । ఏకమ్ ।
 ఇష । విష్ణుః । త్వా । అను । వీతి । చక్రమ్ । భూతిః । దధ్నా । ఘృతేన । వర్ణతామ్ । తస్య ।
 మా । ఇష్టస్య । వీతస్య । ద్రవిణమ్ । ఏతి । గమ్నాత్ । జ్యోతిః । అసి । వైశ్వానరమ్ । పృశ్చియై
 దుగ్ధమ్ । యావతీ ఇతి । ద్యావాపృథివీఇతిద్యావా-పృథివీ । మహిత్యేతిమహి-త్వా ।
 యావత్ । చ । సప్త । సిన్ధవః । వితస్థురితివి-తస్థుః ॥ తావంతమ్ । ఇన్ద్ర । తే ॥ ౨౩ ॥
 గ్రహామ్ । సహ । ఊర్షా । గృహ్ణామి । అస్తృతమ్ ॥ యత్ । కృష్ణశకునఇతికృష్ణ-శకునః ।
 పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-ఆజ్యమ్ । అవమృశేదిత్యవ-మృశేత్ । శూద్రాః । అస్య । ప్రమాయుకా
 ఇతిప్ర-మాయుకాః । స్యుః । యత్ । శ్వా । అవమృశేదిత్యవ-మృశేత్ । చతుష్పాద ఇతి
 చతుః-పాదః । అస్య । ప్రశవః । ప్రమాయుకాఇతిప్ర-మాయుకాః । స్యుః । యత్ । స్మృతేత్ ।
 యజమానః । ప్రమాయుకఇతిప్ర-మాయుకః । స్యాత్ । ప్రశవః । వై । పృషద్రాజ్యమితిపృషత్-

అజ్యమ్ | ప్రకవః | వై | ఏతస్య | స్మన్తన్తి | యస్య | పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-అజ్యమ్ | స్మన్తన్తి |
యత్ | పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-అజ్యమ్ | పునః | గృహ్లాతి | ప్రచూన్ | ఏవ | అస్మై | పునః |
గృహ్లాతి | ప్రాణఇతి ప్ర-అనః | వై | పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-అజ్యమ్ | ప్రాణఇతి ప్ర-అనః |
వై || ౨౪ || ఏతస్య | స్మన్తన్తి | యస్య | పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-అజ్యమ్ | స్మన్తన్తి | యత్ |
పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-అజ్యమ్ | పునః | గృహ్లాతి | ప్రాణమితి ప్ర-అనమ్ | ఏవ | అస్మై |
పునః | గృహ్లాతి | హిరణ్యమ్ | అవధాయేత్యవ-ధాయ | గృహ్లాతి | అమృతమ్ | వై | హిరణ్యమ్ |
ప్రాణఇతి ప్ర-అనః | పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-అజ్యమ్ | అమృతమ్ | ఏవ | అస్య | ప్రాణఇతి
ప్ర-అనే | దధాతి | కతమానమితి కత-మానమ్ | భవతి | శతాయురితి శత-అయుః |
పురుషః | కతేన్ద్రియ ఇతి కత-ఇన్ద్రియః | ఆయుషి | ఏవ | ఇన్ద్రియే | ప్రతీతి | తిష్ఠతి |
అశ్యమ్ | అవేతి | పూవయతి | ప్రాజాపత్య ఇతి ప్రాజా-పత్యః | వై | అశ్యః | ప్రాజాపత్య
ఇతి ప్రాజా-పత్యః | ప్రాణఇతి ప్ర-అనః | స్వాత్ | ఏవ | అస్మై | యోనేః | ప్రాణమితి ప్ర-
అనమ్ | నిరితి | మిమీతే | వీతి | వై | ఏతస్య | యజ్ఞః | చిద్ధతే | యస్య | పృషద్రాజ్యమితి పృషత్-
అజ్యమ్ | స్మన్తన్తి | వైష్టవ్యా | ఋచా | పునః | గృహ్లాతి | యజ్ఞః | వై | విష్టుః | యజ్ఞేన |
ఏవ | యజ్ఞమ్ | సమితి | తనోతి || ౨౫ ||

|| తే పృషద్రాజ్యమ్రాణో వై యోనేః ప్రాణన్ద్వావిగ్ంశతిశ్చ || ౬ ||

దేవ | సవితః | ఏతత్ | తే | ప్రేతి | ఆహ | తత్ | ప్రేతి | చ | సువ | ప్రేతి | చ | యజ్ఞ
బృహస్పతిః | బ్రహ్మ | ఆయుష్మత్యాః | ఋచః | మా | గ్రాత | తనూపాదితి తనూ-పాత్ |
సామ్నాః | సత్యాః | పః | అశిషత్వా-శిషః | సన్తు | సత్యాః | ఆకూతయత్వా-కూతయః |
ఋతమ్ | చ | సత్యమ్ | చ | వదత | స్తుత | దేవస్య | సవితుః | ప్రసవఇతి ప్ర-సవే | స్తుతస్య

స్తుతమ్ | అసి | ఊర్ణమ్ | మహ్యమ్ | స్తుతమ్ | దుహమ్ | ఏతి | మా | స్తుతస్య | స్తుతమ్ |
 గమ్యత్ | శస్త్రస్య | శస్త్రమ్ || ౨౬ || అసి | ఊర్ణమ్ | మహ్యమ్ | శస్త్రమ్ | దుహమ్ | ఏతి |
 మా | శస్త్రస్య | శస్త్రమ్ | గమ్యత్ | ఇన్ద్రియావస్తాత్త్రియ-వస్తాః | వస్తామహే | ధుత్తీమహే |
 ప్రణామితిప్ర-ణామ్ | ఇషమ్ || సా | మే | సత్యా | అశీరిత్యా-శీః | దేవేషు | భూయాత్ |
 బ్రహ్మవర్చసమితిబ్రహ్మ-వర్చసమ్ | మా | ఏతి | గమ్యత్ || యజ్ఞః | బభూవ | సః | ఏతి |
 బభూవ | సః | ప్రేతి | జ్ఞే | సః | వాపుధే || సః | దేవానామ్ | అధిపతిరిత్యధి-పతిః |
 బభూవ | సః | అస్మాన్ | అధిపతీనిత్యధి-పతీన్ | కరోతు | వయమ్ | స్యామ | పతయః |
 రయీణామ్ || యజ్ఞః | వా | వై || ౨౭ || యజ్ఞపతిమితియజ్ఞ-పతిమ్ | దుహే | యజ్ఞపతిరితి
 యజ్ఞ-పతిః | వా | యజ్ఞమ్ | దుహే | సః | యః | స్తుతశస్త్రయోరితిస్తుత-శస్త్రయోః |
 దోహమ్ | అవిద్వాన్ | యజతే | తమ్ | యజ్ఞః | దుహే | సః | ఇష్ట్యా | పావీయాన్ | భవతి
 యః | ఏనయోః | దోహమ్ | విద్వాన్ | యజతే | సః | యజ్ఞమ్ | దుహే | సః | ఇష్ట్యా |
 వసీయాన్ | భవతి | స్తుతస్య | స్తుతమ్ | అసి | ఊర్ణమ్ | మహ్యమ్ | స్తుతమ్ | దుహమ్ |
 ఏతి | మా | స్తుతస్య | స్తుతమ్ | గమ్యత్ | శస్త్రస్య | శస్త్రమ్ | అసి | ఊర్ణమ్ | మహ్యమ్ |
 శస్త్రమ్ | దుహమ్ | ఏతి | మా | శస్త్రస్య | శస్త్రమ్ | గమ్యత్ | ఇతి | అహ | ఏషః | వై |
 స్తుతశస్త్రయోరితిస్తుత-శస్త్రయోః | దోహః | తమ్ | యః | ఏవమ్ | విద్వాన్ | యజతే | దుహే
 ఏవ | యజ్ఞమ్ | ఇష్ట్యా | వసీయాన్ | భవతి || ౨౮ ||

|| శస్త్రంవైశస్త్రస్థువోన్వావిగోశతిశ్చ || ౩ ||

శ్రీనాయ | పత్యనే | స్వాహా | వట్ | స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-అభిగూర్తాయ
 సమా | విష్ణుమ్యాయేతివి-స్వమ్యాయ | ధర్మణే | స్వాహా | వట్ | స్వయమభిగూర్తాయేతిస్వయమ్-

అభిగూర్తాయ | నమః | పరిధయ ఇతి పరి-ధయే | జనప్రభనాయేతి జన-ప్రభనాయ | స్వాహా
వట్ | స్వయమభిగూర్తాయేతి స్వయమ్-అభిగూర్తాయ | నమః | ఊర్ధ్వే | హోత్రాణామ్ | స్వాహా
వట్ | స్వయమభిగూర్తాయేతి స్వయమ్-అభిగూర్తాయ | నమః | పయసే | హోత్రాణామ్ |
స్వాహా | వట్ | స్వయమభిగూర్తాయేతి స్వయమ్-అభిగూర్తాయ | నమః | ప్రజాపతయ ఇతి
ప్రజా-పతయే | మనవే | స్వాహా | వట్ | స్వయమభిగూర్తాయేతి స్వయమ్-అభిగూర్తాయ |
నమః | ఋతమ్ | ఋతపా ఇత్యత-పా | సువర్వాదితి సువ-వాట్ | స్వాహా | వట్ | స్వయమభి
గూర్తాయేతి స్వయమ్-అభిగూర్తాయ | నమః | తృమృస్తామ్ | హోత్రాః | మధోః | ఘృతస్మ
యజ్జవతిమితి యజ్జ-వతిమ్ | ఋషయః | ఏనసా || ౨౯ || అహః || ప్రజాపతిప్ర-జాః |
నిర్భక్తా ఇతి నిః-భక్తాః | అనుతప్యమానా ఇత్యను-తప్యమానాః | మధవ్యో | స్తోత్రా | అపేతి | తా
రరాధ || నమితి | నః | తాభ్యమ్ | సృజతు | విశ్వకర్మేతి విశ్వ-కర్మా | ఘోరాః | ఋషయః |
నమః | అస్తు | ఏభ్యః || చక్షుషః | ఏషామ్ | మనసః | చ | సన్ధావితి సమ్-ధా | బృహస్పతయే
మహి | సత్ | ద్యుమదితి ద్యు-మత్ | నమః || నమః | విశ్వకర్మణ ఇతి విశ్వ-కర్మణే | నః |
ఉ | పాతు | అస్మాన్ | అనన్యాన్ | సోమపానితి సోమ-పాన్ | మన్యమానః || ప్రాణస్యేతి ప్ర-
అనస్య | విద్వాన్ | సమర ఇతి సమ్-అరే | న | ధీరః | ఏసః | చక్రవాన్ | మహి | బద్ధః | ఏషామ్ |
తమ్ | విశ్వకర్మన్నితి విశ్వ-కర్మన్న్ || ౩౦ || ప్రేతి | ముజ్చ | స్వస్తయే | యే | భక్షయన్తః | న
వసూని | అన్యహః || యాన్ | అగ్నయః | అన్యతప్యనేత్యను-అతప్యన్ | ధిష్టియాః | ఇయమ్
తేషామ్ | అవయా | దురిష్ట్యా ఇతి దుః-ఇష్ట్యే | స్వస్థిమితి సు-ఇష్టిమ్ | నః | తామ్ | కృణోతు
విశ్వకర్మేతి విశ్వ-కర్మా || నమః | పితృభ్య ఇతి పితృ-భ్యః | అభీతి | యే | నః | అభ్యన్నే | యజ్జకృత
ఋయజ్జ-కృతః | యజ్జకామా ఇతి యజ్జ-కామాః | సుదేవా ఇతి సు-దేవాః | అకామాః | నః |

దక్షిణామ్ | న | నీనిమ | మా | నః | తస్మాత్ | ఏనీని | ధౌత్యధౌత్య || యావన్ము | వై | సదస్యా |
 త | సర్వే | దక్షిణామ్ | తేభ్యః | యః | దక్షిణామ్ | న || ౩౦ || సయేత్ | ఏతి | ఏభ్యః | పుష్కేత
 యత్ | వైశ్వానరదానీతివైశ్వ-కర్మదాని | అవాతీ | స్రగ్ధస్యాగే | ఏవ | తత్ | ప్రీతాతి | అస్మింతు
 దేవానః | వపుషే | చికిభుత | యమ్ | అశిరా | దమ్పతీ | ఇతి | తామమ్ | అశ్వుతః || పుమాన్
 పుత్రః | తాయతే | చిన్వతే | వసు | అథ | విశ్వే | అరహా | ఏభ్యః | గృహా || అశీర్తాయత్యాశీ-
 దాయా | దమ్పతీ | ఇతి | వామమ్ | అశ్వుతామ్ | అరస్థు | తాయా | సదతామ్ | సమాకనీతి
 సమ్-ఉకసా || యః | ఏతి | అనీవత్ | సస్వగ్మితిసమ్-భుగ్మమ్ | క్షుమ్భ్యా | సహ | ఇస్త్వే
 యామన్ | అమతిమ్ | జహతు | సః || సర్వగ్మితిసర్వ-గ్మితి || ౩౧ || వీవరీ | అస్య |
 తాయా | వీవానః | పుత్రాః | అకృతానః | అస్య || సహతానిరితసహ-తాని | యః | సుమఖస్యమాన
 ఇతిసు-మఖస్యమానః | ఇన్వాయ | అశీరమ్ | సహ | క్షుమ్భ్యా | అరాత్ || అశీరిత్యా-శీ | మే
 ఉర్దమ్ | ఉత | సుప్రజాస్త్వమితిసుప్రజా-త్వమ్ | ఇమ్ | దధాతు | ద్రవీణమ్ | సవర్చసమితి
 స-వర్చసమ్ || సన్వయన్నితిసమ్-జయన్ | ప్రీతాతి | సహసా | అహమ్ | ఇన్వ | కృత్వానః |
 అన్యాన్ | అధరాన్ | సపత్నాన్ || భూతమ్ | అసి | భూతీ | మా | ధాః | ముఖమ్ | అసి |
 ముఖమ్ | భూయాసమ్ | ద్యావాపృథివీధ్యామితిద్యావా-పృథివీధ్యామ్ | త్వా | వరీతి | గృహ్వామి
 విశ్వే | త్వా | దేవాః | వైశ్వానరాః || ౩౨ || ప్రీతి | ద్వావయన్తు | దివి | దేవాన్ | ద్యుగ్ంహా |
 అన్తరీక్షే | పయాగ్ంసి | పృథివ్యామ్ | పార్థివాన్ | భ్రువమ్ | భ్రువేణ | వావిషా | అవేతి |
 సోమమ్ | సయామసి || యథా | నః | సర్వమ్ | ఇత్ | జగత్ | అయక్షమ్ | సుమనాఇతిసు-
 మనా | అసత్ || యథా | నః | ఇన్వః | ఇత్ | ఏతః | కేవలీ | సర్వా | నమనసఇతిస-మనసః |
 కరత్ || యథా | నః | సర్వాః | ఇత్ | దితః | అస్మాకమ్ | కేవలీ | అనన్తే || ౩౩ ||

॥ ఏనసావిశ్వకర్మన్యోదక్షిణాంససర్పిర్గ్రీవీవైశ్వానరాశ్చత్వారిగ్ంశచ ॥ ౮ ॥

యత్ | వై | హోతా | అర్ధ్యమ | అర్ధ్యావ్యయత ఇత్యభి - అవ్యయతే | వజ్రమ్ | ఏనమ్ |
అభి | ప్రేతి | వర్తయతి | ఉక్తశాఇత్యుక్త - శాః | ఇతి | ఆహ | ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః -
సవనమ్ | ప్రతిగీర్యేతిప్రతి - గీర్య | త్రిణి | ఏతాని | అక్షరాణి | త్రిపదేతిత్రి - పదా | గాయత్రీ |
గాయత్రమ్ | ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః - సవనమ్ | గాయత్రియా | ఏవ | ప్రాతస్సవనఇతి
ప్రాతః - సవనే | వజ్రమ్ | అన్తః | ధత్తే | ఉక్తమ్ | వాచి | ఇతి | ఆహ | మాధ్యన్మినమ్ | సవనమ్ |
ప్రతిగీర్యేతిప్రతి - గీర్య | చత్వారి | ఏతాని | అక్షరాణి | చతుష్పదేతిచతుః - పదా | త్రిష్టమ్ |
త్రిష్టభమ్ | మాధ్యన్మినమ్ | సవనమ్ | త్రిష్టభా | ఏవ | మాధ్యన్మినే | సవనే | వజ్రమ్ | అన్తః |
ధత్తే ॥ ౩౫ ॥ ఉక్తమ్ | వాచి | ఇన్ద్రాయ | ఇతి | ఆహ | తృతీయసవనమితితృతీయ - సవనమ్ |
ప్రతిగీర్యేతిప్రతి - గీర్య | సప్త | ఏతాని | అక్షరాణి | సప్తపదేతిసప్త - పదా | శక్వరీ | శాక్వరః |
వజ్రః | వజ్రేణ | ఏవ | తృతీయసవనఇతితృతీయ - సవనే | వజ్రమ్ | అన్తః | ధత్తే | బ్రహ్మవాదిస
ఇతిబ్రహ్మ - వాదినః | వదన్తి | సః | తు | వై | అర్ధ్యమ | స్వాత్ | యః | యథాసవనమితి
యథా - సవనమ్ | ప్రతిగరఇతిప్రతి - గరే | ఛన్దాగ్ంసి | సమ్పాదయేదితిసమ్ - పాదయేత్ |
తేజః | ప్రాతస్సవనఇతిప్రాతః - సవనే | ఆత్మన్ | దధీత | ఇన్ద్రియమ్ | మాధ్యన్మినే | సవనే |
పశూన్ | తృతీయసవనఇతితృతీయ - సవనే | ఇతి | ఉక్తశాఇత్యుక్త - శాః | ఇతి | ఆహ |
ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః - సవనమ్ | ప్రతిగీర్యేతిప్రతి - గీర్య | త్రిణి | ఏతాని | అక్షరాణి ॥ ౩౬ ॥
త్రిపదేతిత్రి - పదా | గాయత్రీ | గాయత్రమ్ | ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః - సవనమ్ | ప్రాతస్సవన
ఇతిప్రాతః - సవనే | ఏవ | ప్రతిగరఇతిప్రతి - గరే | ఛన్దాగ్ంసి | సమితి | పాదయతి | అథోఇతి
తేజః | వై | గాయత్రీ | తేజః | ప్రాతస్సవనమితిప్రాతః - సవనమ్ | తేజః | ఏవ | ప్రాతస్సవన

ఇతి ప్రాతః-సవనమ్ | అత్మన్న్ | ధత్తే | ఉక్యమ్ | వాచి | ఇతి | అహ | మాధ్యన్మినమ్ | సవనమ్ |
 ప్రతిగీర్వేతి ప్రతి-గీర్వ | చత్వారి | ఏతాని | అక్షరాణి | చతుష్పదేతి చతుః-పదా | త్రిష్యమ్ |
 త్రైష్యభమ్ | మాధ్యన్మినమ్ | సవనమ్ | మాధ్యన్మినే | ఏవ | సవనే | ప్రతిగరతి ప్రతి-గరే |
 ఛన్దాగ్ంసి | సమితి | పాదయతి | అథో ఇతి | ఇన్ద్రియమ్ | వై | త్రిష్యక్ | ఇన్ద్రియమ్ | మాధ్యన్మినమ్ |
 సవనమ్ || ౩౦ || ఇన్ద్రియమ్ | ఏవ | మాధ్యన్మినే | సవనే | అత్మన్న్ | ధత్తే | ఉక్యమ్ | వాచి |
 ఇన్ద్రాయ | ఇతి | అహ | తృతీయసవనమితి తృతీయ-సవనమ్ | ప్రతిగీర్వేతి ప్రతి-గీర్వ |
 సప్త | ఏతాని | అక్షరాణి | సప్తపదేతి సప్త-పదా | శక్వరీ | శాక్వరాః | పశవః | జాగతమ్ | తృతీయ
 సవనమితి తృతీయ-సవనమ్ | తృతీయసవనమితి తృతీయ-సవనే | ఏవ | ప్రతిగరతి ప్రతి-
 గరే | ఛన్దాగ్ంసి | సమితి | పాదయతి | అథో ఇతి | పశవః | వై | జగతి | పశవః | తృతీయసవన
 మితి తృతీయ-సవనమ్ | పశున్ | ఏవ | తృతీయసవనమితి తృతీయ-సవనే | అత్మన్న్ |
 ధత్తే | యత్ | వై | హోతా | అధ్వర్యమ్ | అభ్యావ్యాయత ఇత్యభి-అవ్యాయతే | అవ్యమ్ |
 అస్మిన్న్ | దధాతి | తత్ | యత్ | న || ౩౧ || అపహనీతే త్యప-హనీత | పురా | అస్య | సంవద్ధురాదితి
 సమ్-వద్ధురాత్ | గృహే | ఏతి | వేవీరన్న్ | శోగ్ంసా | మోదః | ఇవ | ఇతి | ప్రత్యావ్యాయత
 ఇతి ప్రతి-అవ్యాయతే | తేన | ఏవ | తత్ | అపేతి | హతే | యథా | వై | ఆయతామిశ్యా-
 యతామ్ | ప్రతీక్షత ఇతి ప్రతి-ఈక్షతే | ఏవమ్ | అధ్వర్యుః | ప్రతిగరమితి ప్రతి-గరమ్ |
 ప్రతీతి | ఈక్షతే | యత్ | అభిప్రతిగృణీయాదిత్యభి-ప్రతిగృణీయాత్ | యథా | ఆయతయేశ్యా-
 యతయా | సప్తృచ్యత ఇతి సమ్-ఋచ్యతే | తాదృక్ | ఏవ | తత్ | యత్ | అర్చయాదిత్యర్చ-
 ఋదాత్ | లుప్యేత | యథా | ధావద్భ్య ఇతి ధావత్-భ్యః | హీయతే | తాదృక్ | ఏవ | తత్
 ప్రబాహుగితి ప్ర-బాహుక్ | వై | ఋత్విజామ్ | ఉద్గీధా ఇత్యుక్-గీధాః | ఉద్గీధ ఇత్యుక్-గీధుః |

ఏవ | ఉద్ధాత్తుణామిత్యుత్-గాత్తుణామ్ || ౩౯ || ఋచః | ప్రణవణతిప్ర-నవః | ఉర్ధ్వశ్శంసినామి
 త్యుక్-శగ్ంసినామ్ | ప్రతిగరణతిప్రతి-గరః | అర్ధ్యర్యూణామ్ | యః | ఏవమ్ | విద్వాన్ |
 ప్రతిగృణాతీతిప్రతి-గృణాతి | అన్నాదణత్యన్న-అదః | ఏవ | భవతి | ఏతి | అస్య | ప్రజాయా
 మితిప్ర-జాయామ్ | వాజీ | జాయతే | ఇయమ్ | వై | హోతా | అసౌ | అర్ధ్యర్యుః | యత్ |
 ఆసీనః | శగ్ంసతి | అస్యాః | ఏవ | తత్ | హోతా | న | ఏతి | అస్తే | ఇవ | హి | ఇయమ్ |
 అధోఽతి | ఇమామ్ | ఏవ | తేన | యజమానః | దుహీ | యత్ | తిష్ఠన్ | ప్రతిగృణాతీతిప్రతి-
 గృణాతి | అముష్యోః | ఏవ | తత్ | అర్ధ్యర్యుః | న | ఏతి || ౪౦ || తిష్ఠతి | ఇవ | హి | అసౌ |
 అధోఽతి | అమూమ్ | ఏవ | తేన | యజమానః | దుహీ | యత్ | ఆసీనః | శగ్ంసతి |
 తస్మాత్ | ఇతః ప్రదానమితితః-ప్రదానమ్ | దేవాః | ఉపేతి | జీవన్తి | యత్ | తిష్ఠన్ | ప్రతి
 గృణాతీతిప్రతి-గృణాతి | తస్మాత్ | అముతః ప్రదానమిత్యముతః-ప్రదానమ్ | మనుష్యోః |
 ఉపేతి | జీవన్తి | యత్ | ప్రాజ్ | ఆసీనః | శగ్ంసతి | ప్రత్యజ్ | తిష్ఠన్ | ప్రతిగృణాతీతిప్రతి-
 గృణాతి | తస్మాత్ | ప్రాచీనమ్ | రేతః | ధీయతే | ప్రతీచీః | ప్రజాణతిప్ర-జాః | జాయన్తే
 యత్ | వై | హోతా | అర్ధ్యర్యుమ్ | అభ్యాహ్వయతణత్యభి-అహ్వయతే | వజ్రమ్ | ఏనమ్ | అభి
 ప్రేతి | వర్తయతి | పరాజ్ | ఏతి | వర్తతే | వజ్రమ్ | ఏవ | తత్ | నీతి | కరోతి || ౪౧ ||
 సవనేవజ్రమన్తర్తతే త్రిణ్యేతాన్యక్షరాణీన్ద్రియంమాధ్యన్వినగ్ం సవననోద్ధాత్తుణామధ్వర్ష్యురైతి
 వర్తయత్యశ్చై చ || ౯ ||

ఉపయామగృహీతణత్యపయామ-గృహీతః | అసి | వాక్షసదితివాక్ష-సత్ | అసి |
 వాత్సాభ్యామితివాక్-పాభ్యామ్ | త్వా | క్రతుపాభ్యామితిక్రతు-పాభ్యామ్ | అస్య | యజ్ఞస్య
 ధ్రువస్య | అధ్వజాభ్యామిత్యధి-అక్షాభ్యామ్ | గృహ్లామి | ఉపయామగృహీతణత్యపయామ-

గృహీతః | అసి | ఋతసదిత్యత-సత్ | అసి | చక్షుష్వాభ్యామితీచక్షుః-పాభ్యామ్ | త్వా | క్రతుపాభ్యా
 మితీక్రతు-పాభ్యామ్ | అస్య | యజ్జస్య | ద్రువస్య | అధ్వజాభ్యామిత్యధి-అజ్జాభ్యామ్ |
 గృహ్లామి | ఉపయామగృహీతఇత్యుపయామ-గృహీతః | అసి | క్రతుసదితీక్రతు-సత్ | అసి
 శ్రోత్రపాభ్యామితీశ్రోత్ర-పాభ్యామ్ | త్వా | క్రతుపాభ్యామితీక్రతు-పాభ్యామ్ | అస్య |
 యజ్జస్య | ద్రువస్య | అధ్వజాభ్యామిత్యధి-అజ్జాభ్యామ్ | గృహ్లామి | దేవేభ్యః | త్వా | విశ్వదేవేభ్య
 ఇతివిశ్వ-దేవేభ్యః | త్వా | విశ్వేభ్యః | త్వా | దేవేభ్యః | విష్ణో | ఉరుక్రమేత్యురు-క్రమ | ఏషః |
 తే | సోమః | తమ్ | రక్షస్య || ౪౨ || తమ్ | తే | దుశ్శక్తాఇతిదుః-చక్షాః | మా | అవేతి | బృహ్
 మయి | వసుః | పురోవసురితిపురః-వసుః | వాక్యాఇతివాక్-పాః | వాచీమ్ | మే | పాహి
 మయి | వసుః | విదద్యసురితివిదత్-వసుః | చక్షుష్వాఇతిచక్షుః-పాః | చక్షుః | మే | పాహి
 మయి | వసుః | సంయద్యసురితిసంయత్-వసుః | శ్రోత్రపాఇతిశ్రోత్ర-పాః | శ్రోత్రీమ్ | మే
 పాహి | భూః | అసి | శ్రేష్ఠః | రక్షీనామ్ | ప్రాణపాఇతిప్రాణ-పాః | ప్రాణమితిప్ర-అనమ్
 మే | పాహి | ధూః | అసి | శ్రేష్ఠః | రక్షీనామ్ | అపానపా ఇత్యపాన-పాః | అపానమిత్యప-
 అనమ్ | మే | పాహి | యః | నః | ఇన్ద్రవాయూఇతిన్ద్ర-వాయూ | మిత్రావరుణావితి మిత్రా-
 వరుణౌ | అశ్వినౌ | అభిదాసతీత్యభి-దాసతి | త్రాత్యవ్యః | ఉత్పివీతఇత్యుత్-పివీతే | కుభః |
 పతీఇతి | ఇదమ్ | అహమ్ | తమ్ | అధరమ్ | పాదయామి | యథా | ఇన్ద్ర | అహమ్ | ఉత్తమఇత్యుత్-
 తమః | చేతయాని || ౪౩ || రక్షస్య త్రాత్యవ్యన్ద్రయోదశచ || ౧౦ ||

ప్రేతి | సః | అగ్నే | తవ | ఉతిభిరిత్యుతి-భిః | సువీరాభిరితిసు-వీరాభిః | తరతి |
 వాజకర్మభిరితి వాజకర్మ-భిః || యస్య | త్వమ్ | సభ్యమ్ | ఆవిధ || ప్రేతి | వాత్రే | పూర్వమ్
 వదః | అగ్నయే | భరత | బృహత్ || విపామితివి-పామ్ | త్యోతీగంధి | విప్రతే | న | వధసే

అగ్నేః త్రీ తే వాజినాః త్రీ సదస్థేతి సదస్థా తిస్రః తే జిహ్వః ఋతజాతేత్యత-జాత
పూర్వః ॥ తిస్రః ఉ తే తనువః దేవవతాఇతి దేవ-వతాః తాభిః నః పాహి
గరః అప్రయుచ్చన్నిత్యప్-యుచ్చన్ ॥ సమితి వామ్ కర్మణా సమితి ఇషా ॥ ౪౪ ॥
హినోమి ఇన్ద్రావిష్ణ్వాఇతీన్ద్రా-విష్ణ్వా అపసః ప్రారే అస్య ॥ జుషేథామ్ యజ్ఞమ్ ద్రవిణమ్
చ ధత్తమ్ అరిష్టైః నః పథిర్ధిరితి పథి-భిః ప్రాయున్తా ॥ ఉభా జిగ్యఘుః న పరేతి
జయేథేఇతి న పరేతి జిగ్యే కతరః చన ఏనోః ॥ ఇష్టైః చ విష్టోఇతి యత్
అపస్సృధేథామ్ త్రేధా సహస్రమ్ వీతి తత్ ఇరయేథామ్ ॥ త్రీణి ఆయాగంషి
తవ జాతవేదఇతి జాత-వేదః తిస్రః ఆజానీరిత్యా-జానీః ఉపసః తే అగ్నే ॥ తాభిః
దేవానామ్ అపః యక్షి విద్వాన్ అథ ॥ ౪౫ ॥ భవ యజమానాయ శమ్ యో ॥
అగ్నిః త్రీణి త్రిధాతునీతి త్రి-ధాతుని ఏతి క్షేతి విదధా కవిః ॥ సః త్రీన్ ఏకాదశాన్
ఇహ ॥ యక్షత్ చ పిప్రయత్ చ నః విప్రః దూతః పరిష్కృతః ॥ నభన్తామ్ అన్యతే
సమే ॥ ఇన్ద్రావిష్ణ్వాఇతీన్ద్రా-విష్ణ్వా దృగ్గంహితాః శమ్బురస్య నవ పురః నవతిమ్ చ
శ్శధిష్టమ్ ॥ శతమ్ వర్చినః సహస్రమ్ చ సాకమ్ హథః అప్రతి అసురస్య వీరాన్ ॥
ఉత మాతా మహిషమ్ అన్వీతి అవేనత్ అమీఇతి త్వా జహతి పుత్ర దేవాః ॥ అథ
అబ్రవీత్ వృతమ్ ఇస్టః హనిష్యన్మి సఖే విష్టోఇతి వితరమితి వి-తరమ్ వీతి క్రమస్య ॥ ౪౬ ॥
ఇషా ౨ ధత్వా తయోదశచ ॥ ౧౧ ॥ యోవై పవమానానాం త్రీణి పరిభూస్య స్వస్తిర్భుక్షేహీ
మహీనాం పయోసిదేవ సవితరే తతే శ్యేనాయుయద్వేహోతో పయామగృహీతోసి వాక్షసత్ప్రసో
అగ్నపితాదశ ॥ ౧౧ ॥ యోవై స్వస్వస్తిస్వస్వ ధాయే నమః ప్రముఞ్చతిష్ఠతీవపట్టత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౬ ॥

॥ హరిః ఓమ్ ॥ తథ్యత్ ॥ ద్వితీయ ప్రశ్న స్సమాప్తః ॥